

90 SEKUND

LAGT TIL RÆTTIS: Leo Poulsen

GUNVØR BALLE

Sjálvstøðugar og sjálvbjargnar Føroyar

TAÐ ER MÍTT **FREMSTA** POLITISKA **MÁL**, SIGUR **GUNVØR BALLE**. HON HELDUR, AT **TÍÐIN** SUM FØROYSKUR **SENDIHARRI** Í ÍSLANDI VERA SERA **SPENNANDI** OG **MENNANDI**, OG SUM SO MANGIR **FØROYINGAR** ER RÆST **KJØT** HENNARA **LÍVRÆTTUR**

Hvat er títt starv?

– Løgtingskvinna.

Hetta er tín fyrsta lögtingsseta, hvat dámar tær?

– Sera blandað, men heldur frægari nú enn fyrsta árið. Tingstarvið er rættiliga serstakt og ringt at venja seg við. Sakni kensluna frá øðrum arbeiðsplássum, har man hevur starvsfelagar, har øll arbeiða fram ímóti sama máli. Arbeiðið í sjálvum tingsalinum er ofta stríggðið, men nevndar-arbeiðið kann vera gott og serliga er arbeiði í og rundanum Tjóðveldisflokkinn og í Suðurstreymoyar Tjóðveldisfelag stuttligt og uppbyggjandi.

Tú hevur verið føroyskur sendiharri í Íslandi, hvussu var tann tíðin?

– Hon var fantastiska spennandi og mennandi. Bæði fyri meg persónliga og fakliga, men eisini fyri okkum sum familja – at skula klára seg í nýggjum umhvørvi, læra eitt nýtt tungumál osfr. Tað var ein serligur heiður at vera umboð Føroya í Íslandi og ein daglig gleði at uppliva góðu og heitu sambondini millum londini, bæði á stjórnarstöði og millum fólk.

Hvørji politisk mál brennur tú fyri?

– Eg brenni fyrst og fremst fyri einum sjálvstøðugum og sjálvbjargnum Føroyum. Haldi veruliga tað málið er smokkað ov langt aftur í hugaheiminum á føroyingum. Fólk hava uppiborið eina greiða kós, har vit sjálvi taka meir og meir ábyrgd av okkara viðurskiftum. Skúla- og mentamál hava mín stóra áhuga, somuleiðis eri eg upptikin av hvussu vit fáa fólkaraði at rigga betur og at vit fáa ein nýggja stýrisskipan. Og so havi eg stóran áhuga í viðurskiftum okkara við umheimin, serliga at styrkja sambondini við grannarnar í útnorði.

Hvønn tónleik dámar tær best?

– Mær dámar allan møguligan tónleik, bæði klassiskt, rock og pop. Bjørn Afzelius er og verður nr 1, tí har eru bæði orð og lög sera sterk. Annars elski eg tónleikin frá míni ungdomstíð í 80 árunum.

Hvat ger teg í góðum lag?

– Ein góðveðursdagur, har eg havi møguleika at fara út og njóta veðrið. Gleðist sjálvsagt, tá tað gongst børnunum væl og annars tá okkurt í dagliga starvinum eydnast og man hevur eina kenslu av at hava gjørt eitt gott avrik.

Hvat ger tú í frítíðini?

– Lesi rættiliga nógv og eri nokkso kropsliga virkin við venjingum og dagligum gongu- og rennitúrum við hundinum. Annars fer nógv tíð við húsligum arbeiði og at vera um børn og foreldur.

Hvørjum hyggur tú eftir í sjónvarpinum?

– D&V og onkrum góðum filmi viðhvørt.

Hvussu eru tínir matvanar?

– Eri seinastu árini blivin meir og meri tilvitað um sunnan kost, so teir grønu rættirnir fylla nú nokkso nógv í gerandisdegnum.

Hvat er tín lívrættur?

– Mær dámar sera væl ræst kjøt og fisk av øllum slag.

Dámar tær at gera mat sjálv?

– Mær dámar rættiliga væl sjálv at matgera.

Hvør bók liggur á náttborðinum?

– Flatø-gáden eftir Arnar Ingolfsson saman við nýggjasta Vencil.

UMAFTURAFTURUM HØGNI DJURHUUS

Móðurmálsviðursløn 2012

Frívakt í myrkri

Tá dagurin er vorðin knappliga tjúgu prosent av samdøgrinum og líka litil sum opinleikin hjá teimum, sum skræða seg mest um vantandi opinleika hjá øðrum.

Tá myrkrið og regnið hava tikið ræðið og treyðugt sum politikarar, fólkíð sjálvboðið hevur valt, vilja sleppa tí aftur, er so langt liðið, síðani heystfríðin var og so ógeimeina langt síðani summarferiuna.

Tá er so væl og inniliga uppi-borið og ein árlig sjálvfylgja, at samfelagið letur aftur í minst tvær vikur, tá náttin er stívlaga 80 ferðir breiðari enn breiðasta semjan í føroyskum politikki.

At samfelagið fær sær jólafrí, so tjóðin kann vinna sær mátt og megi til enn eitt hóttandi ár har úti í myrkrinum.

Tað nyttar ongantíð at royna at skjóta árið niður. Eingin er førur fyri at raka.

Føroyar lata aftur, og hví man tað vera so hugnaligt og alt hatta har.

Men handlarnir hava opið, tí jólini eru teirra. Har eru eingir eyka frídagar og frívikur. Á jólum selja summi og øll keypa.

Hatta við einum nýfðingi uttan P-tal millum asnar og seyð, gloymið tað, hóast papppápin var við til føðingina. Tað var ikki vanligt tá.

Á jólum fáa fólk høvi at sleppa av við sínar pengar, áðrenn nýtt figgarár byrjar, so tey sleppa undan at støðla.

Sjálvandi hava handlarnir opið, tí nú hava fólk stundir at fara til handels.

Og handlarnir hava eisini opið um kvæðið og sunnudagar.

Tað hava teir ikki, tá fólk arbeiða og hava brúk fyri at kunna fara til handels um kvæðið og sunnudagar.

Logikkur var ei okkum givin líka lítið sum so nógv annað er okkum givið. Men vit klára okkum væl uttan, sera væl.

Vit klára okkum væl uttan alt tað skilagóða, sum onnur dragast við.

Men vit taka allar ósiðir hjá

øðrum, so sum demokrati og religiúnir.

Nú er samfelagið so liðandi raknað við aftur. Ja, lögtingsfundur hevur enntá verið.

Hjólini mala aftur. Øll uttan eydnuhjólíð, sum steðgaði jóla-aftanskvöld, tá seinasta glanspappírið var skrætt av og tveitt á gólvið. Nógv vunnu. Nógv vunnu ikki tað, sum tey vildu vinna.

Men fallið ikki í fátt. Til ber at býta um jólagávu. Men gleðin hjá teimum, sum góvu, kann ikki bítast um. Sama ger við henni. Øll gleði er stokkut kortini.

Hoyrði og sá í danskari tíðindasending um eitt nú kvinnur, sum høvdu fingið einar ov smáar trussur og ein ov stóran brósthaldara fyri 1000 krónur í jólagávu. Tær lótu bæði inn aftur, fingi 1000 krónur í hondina. Og keyptu síðani aftur trussur og haldara, neyvt sama slag sum jólagávan, í røttu støddini, fyri 500 krónur. Tí nú var útsøla. 500 kr. afturat í jólagávu.

Nú eru tey eisini farin at spekulera í jólagávunum.

Veit ikki, um hesin mammons-siður, spekulasjon í bleytum og hørðum pakkum, er komin til okkara. Hann er í Danmark, so hann kemur higar.

Vit eru í Førmak, í Danoyum. Navnið spillir ongan.

Og tó, nøkur nøvn spilla málið, sigur fólknavnapolitíið.

Eitt nýtt orð kom í fjør okkara neyðars mál, sum føroyingar heldur ikki kunnu semjast um.

Tað er Avgustusskurður (Augustusskurður). Men, nei, tað er ikki ein skurður við Áir, men keisaraskurðurin, sum verður brúktur á jólum.

Nú er gerandisdagurin tibetur komin afturíftur. Men eingin ovtekur seg, tí skjótt er vetrarferia og so kemur páskaferian, ein vika minst, og endiliga verður summarferia aftur.

Gevið jólnum eina hond. Og gerandisdegnum allar hinar.

Og mánin ovát seg so ikki á jólum. Han var so klænur í gulum seinasta fríggjakvöld.